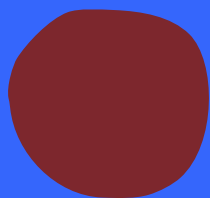

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

tradiční
modelový ŠVP

2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

3.3 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání považujeme na naší škole za důležitou součást vzdělávání žáků. Vzhledem k tomu, že pro rozvoj klíčových kompetencí potřebují žáci takové formy hodnocení, které staví na **formativním přístupu**, shodli se učitelé školy na jednotném přístupu k hodnocení na celé škole. Uplatňujeme společné postupy hodnocení se specifickými odlišnostmi vyplývajícími z charakteru vyučovacích předmětů, učebních činností žáků a jejich individuálních potřeb a možností.

Proces hodnocení chápeme jako průběžný **dialog** mezi učiteli, žáky a zákonnými zástupci žáků. Pro **žáky** je hodnocení informací (zpětnou vazbou) o jejich dosažených výsledcích, především o procesu učení a jeho dalším postupu při stanovování dílčích cílů směřujících k dosahování OVU. Je také motivací pro další učení. Pro **učitele** je zpětnou vazbou vypovídající o kvalitě výuky a vhodnosti dalších postupů ve výuce. Pro **zákonné zástupce** žáků je to informace o individuálním postupu žáků ve vzdělávání a jejich potřebách při dalším vzdělávání s podporou rodiny a při přestupu na jinou základní školu nebo na střední školu. Pro společné zhodnocení pokroku žáka využíváme tripartity – společné schůzky učitele, žáka a jeho zákonných zástupců.

Ve vzdělávání uplatňujeme **formativní přístup k hodnocení** žáků, jehož součástí je **kriteriální hodnocení**. Tento přístup podporuje odpovědnost žáků za učení, vede k jejich aktivitě, k cílené účasti na plánování a vyhodnocování vlastního učení, zvyšuje celkovou úspěšnost žáků, podporuje spravedlivost hodnocení a vede k efektivnější výuce učitelů.

Formativní a kriteriální hodnocení

Formativní a kriteriální hodnocení využíváme především pro **průběžné hodnocení** učení žáků podle principů, které jsme si na škole stanovili:

- žáci jsou předem seznámeni s celkovými i dílčími učebními cíli v daném vyučovacím předmětu (OVU), včetně směřování výuky k utváření klíčových kompetencí a základních gramotností;
- žáci vědí předem, jak má vypadat dobře zvládnutý výsledek práce, hodnocení vychází z předem společně stanovených kritérií zvládnutí OVU na úrovni uzlových bodů, které učitelé následně rozpracovávají do dílčích kritérií pro zvládnutí školních OVU (v jednotlivých ročnících) a konkrétních učebních úkolů; u společných kritérií stanovujeme jejich počet na 3–7;
- učitelé poskytují žákům průběžnou zpětnou vazbu jako okamžitou informaci o průběhu nebo výsledcích jejich učení;
- cíle vzdělávání i kritéria hodnocení jsou formulovány jazykem žáků; s pomocí učitele si žáci průběžně ujasňují, že cílům a kritériím rozumí stejně; případně se doptávají;
- žáci mají právo předem vědět, v čem a proč budou vzdělávání, kdy, jakým způsobem a podle jakých kritérií a pravidel budou hodnoceni;
- hodnocení probíhá průběžně v bezpečném a podporujícím prostředí s cílem formovat žákovu učení, motivovat ho k aktivnímu učení a zlepšit celkovou efektivitu učení;
- učitelé průběžně sledují úroveň žáků i míru jejich pokroku a přizpůsobují individuální nároky na žáky i způsoby hodnocení jejich potřebám a následnému předpokládanému rozvoji; posilují tím motivaci žáků k učení; v případě neúspěchu poskytují žákům další možnosti hodnocení;
- žáci a učitelé společně přemýšlejí o smysluplnosti konkrétní výuky; žáci se tak učí přemýšlet o svém učení; mají možnost navrhnout způsob, kterým prokážou zvládnutí osvojeného obsahu;
- hodnocení vyjadřuje osobní pokrok žáků od předchozího hodnocení a na základě předchozí zpětné vazby;
- učitel hodnotí práci a projevy žáků, ne jejich osobu;
- žáci mají právo dělat chyby a poučit se z nich;

- zákonní zástupci rozumí vizi, hodnotám a postupům školy, mají dostatek informací, aby se mohli stát partnery školy a mohli vést diskusi o tom, co, proč a jak se ve výuce a učení děje a v čem mohou školu podpořit.

Sumativní hodnocení

Sumativní hodnocení využíváme pro souhrnné hodnocení žákova učení. Jde o informaci, na jakou úroveň se žák v určitém období vzdělávání dostal (souhrnné hodnocení na konci obsahového celku, v konci čtvrtletí, pololetí daného ročníku, na vysvědčení apod.). Hodnocení provádíme podle principů, které jsme si stanovili:

- učitelé sledují úroveň znalostí, dovedností a postojů žáků ve srovnání s požadavky školních OVU v konkrétních ročnících;
- žáci jsou s dvoutýdenním předstihem informováni o souhrnném ověřování výsledků učení, o jeho cílech a kritériích hodnocení;
- v jednom dni mohou žáci jedné třídy psát maximálně dvě dílčí písemné práce, nebo jednu souhrnnou písemnou práci.

Protože jsou dopady formativního přístupu hodnocení zjevné až po delší době, **propojujeme přístupy formativního a sumativního hodnocení**, tj. sumativní hodnocení výsledků učení doplňujeme formativním slovním komentářem, a to i na vysvědčení.

Sebehodnocení a vrstevnické hodnocení

Formativní a kritériální hodnocení učitele doplňujeme sebehodnocením a vrstevnickým hodnocením žáků při dodržení těchto pravidel:

- dané hodnocení se váže na konkrétní činnost ve výuce (úkol), probíhá v prostředí důvěry a podle předem stanovených kritérií formulovaných učitelem ve spolupráci se žáky;
- žáci se vyjadřují k tomu, co se jim či spolužákům podařilo/nepodařilo, jak budou chtít pokračovat dál, anebo co by doporučovali svým spolužákům pro zlepšení výsledků učení;
- žáci se učí hodnotit svůj výsledek práce i práce spolužáků, učí se objektivní a pozitivní sebekritice a kritice, obhajobě svých postupů, přiznání a pojmenování chyby; učí se vzájemnému respektu, podpoře a dalším sociálním dovednostem;
- žáci jsou vedeni k sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení ve všech vyučovacích předmětech a postupně i ve všech ročnících.

Další podklady, které využíváme k podpoře formativního přístupu k hodnocení

Žákovská portfolia

Dalším podkladem hodnocení výsledků vzdělávání žáků na škole jsou portfolia žáků (žákovská hodnotící portfolia):

- portfolia využíváme napříč vyučovacími předměty na 1. i 2. stupni ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků;
- portfolia umožňují žákům sledovat vlastní učení a jeho pokrok v čase;
- žáci zahrnují do portfolia hlavně své zdařilé úkoly a činnosti, které je nějak zaujaly a jsou podporu jejich zájmů i další motivaci pro učení; především žáci na 2. stupni mohou vytvářet i elektronickou část svého portfolia, které může být také vhodně využito při přijímacím řízení na SŠ;
- při zapracování výsledků z neformálního vzdělávání do portfolií žáků podporujeme rozvoj jejich sebehodnotící dovednosti formou krátkých reflexí (esejí), které obsahují popis nově získaných zkušeností, včetně vlastních návrhů na jejich možné využití ve škole i v běžném životě;

- učitelé pravidelně pozorují žáky ve výuce, pořizují si záznamy individuálního pokroku i problémů žáků, zaznamenávají si (v rámci jednoduché společné šablony – viz školní řád) jejich účast v diskusi, přístup k úkolům a spolupráci s ostatními; pravidelné vyhodnocování těchto záznamů a jejich porovnávání s informacemi v portfoliích žáků umožňuje učitelům lépe žáky hodnotit, plánovat výuku a aplikovat interaktivní úlohy, které jsou tvořeny s důrazem na praktický přesah.

Týdenní plány pro žáky

Týdenní plány pro žáky využíváme na 1. stupni pro pravidelné poskytování zpětné vazby třídního učitele nebo dalšími vyučujícími a pro sebehodnocení žáků. K přehledu úkolů na daný týden žáci přiřazují své vyjádření, jak se jim podařilo úkoly splnit (v 1. ročníku zjednodušenou formou vybarvování smajlíků), jak pokračují v osvojování klíčových kompetencí, jak chtějí v učení pokračovat. Učitelé připojují své vyjádření.

Porady učitelů vyučujících v jedné třídě

Organizujeme pravidelné porady vyučujících v jedné třídě (1x za dva měsíce), kdy si učitelé upřesňují pohledy na jednotlivé žáky, jejich pokrok, potřeby, informace směrem k zákonným zástupcům i na vzájemné propojování výukových postupů ve třídě směrem k celku i jednotlivcům.

Skupinové projekty

Nedílnou součástí výuky na naší škole je zařazování skupinových projektů, jejichž realizace probíhá jak na půdě školy, tak v prostředí institucí neformálního vzdělávání. Výhodou promyšleného využívání vzdělávacího potenciálu lokálních institucí v rámci projektově orientovaného a místně zakotveného učení jako výsledku domluvy učitelů napříč vyučovacími předměty obou stupňů je i **dynamické hodnocení** žáků, tj. hodnocení v čase na základě řešení různých reálných situací, kdy musí žáci prokázat uplatnění svých znalostí a dovedností. Dynamické hodnocení umožňuje také propojení s cílenými pedagogickými intervencemi v případech, kdy ten či onen žák potřebuje podporu ve školní práci.

Pro hodnocení vědomostí, dovedností a reflexi získaných zkušeností žáků je přínosem i cílené zapojování zákonných zástupců do vzdělávacích aktivit. Dlouhodobě se nám daří využívat jejich pomoci nejen při pořádání exkurzí a nejrůznějších školních akcí, ale také při zadávání rodinných a komunitních projektů. Součástí těchto společných aktivit je i jejich povzbuzování k poskytování zpětné vazby učitelům o žácích, což pomáhá ke zlepšování vztahů se školou, zlepšování vztahů žáků ke škole a učení i k posunům ve výsledcích učení žáků.

Ve škole jsou žáci také vedeni k tomu, aby do portfolia zahrnovali i certifikáty a osvědčení, která získali z neformálních vzdělávacích aktivit (jsou považována za důkaz jejich úsilí a dosažených výsledků). Učitelé umožňují žákům předvést praktické dovednosti, které získali mimo školu (např. pokud se naučili žáci hrát na hudební nástroje, učitelé hledají vhodnou příležitost k tomu, aby mohli předvést své dovednosti během výuky či školní akce). Na základě dohody mezi učiteli jsou výsledky žáků 2. stupně dosažené v neformálním vzdělávání zahrnovány do hodnocení jejich výsledků vzdělávání v konkrétních vyučovacích předmětech.

Ročníkové práce (individuální projekty)

Podkladem pro hodnocení výsledků učení žáků jsou ročníkové práce, které zadáváme v rámci individuálních projektů žáků v 8. ročníku:

- žáci si vybírají téma z nabídky témat stanovených školou, nebo po dohodě s konkrétním učitelem zvolí vlastní téma;
- pro ročníkové práce jsou stanovena konkrétní kritéria týkající se cíle, obsahu a formy zpracování práce, která jsou pro konkrétní školní rok uvedena na [webu školy](#);

- žáci předkládají práci do konce dubna, koncem května ji veřejně v rámci třídy představují a obhajují;
- k některým otázkám ročníkových prací je následně vedena řízená diskuse s ostatními žáky.

V učebním plánu stanovujeme časovou dotaci pro realizaci skupinových a individuálních projektů.

Uznávání výsledků neformálního vzdělávání

Kromě toho, že žáci obohacují svá portfolia o reflexe (kde popisují spolu se zážitky ze vzdělávacích programů a akcí také to, co se naučili a jaké nové zkušenosti získali), jsou rovněž učitelé vybízeni k tomu, aby je doplňovali o dokumentární fotografie a videa, vlastní poznámky z přednášek, komentovaných prohlídek, workshopů. Z takových akcí si žáci 1. stupně často přinášejí kresby, které vznikly na základě jejich nových zážitků, žáci 2. stupně si po jejich absolvování zpravidla připravují prezentace na zprostředkovaná témata (například po návštěvě místního muzea tvoří prezentaci o konkrétním exponátu nebo historickém období). Od 7. ročníku doplňují žáci svá portfolia o nahrávky rozhovorů s odborníky a dalšími účastníky akce a jsou také učitelé vedeni ke svým prvním pokusům o vytvoření zpráv, v nichž prezentují problémy do hloubky (například po návštěvě science centra v přilehlém krajském městě se věnují popisu důležitých témat s dopadem do každodenního života). Všechny materiály, které žák vypracoval a vložil si do svého portfolia hodnocení, mohou být po dohodě s učitelem také součástí podkladů pro hodnocení (důkaz o naplnění OVU). Toto pravidlo uznávání výsledků platí na 1. i 2. stupni.

Slovní hodnocení a klasifikace

Slovní hodnocení (ústní nebo písemné) používáme jako základ formativního přístupu k hodnocení žáků. Slovní hodnocení využíváme i při sumativním hodnocení především na 1. stupni, případně kombinujeme klasifikaci a slovní hodnocení jako prostředek formativního vyjádření konečného výsledku učení (i na vysvědčení). Výchovné předměty – Osobnostní rozvoj, Polytechnickou výchovu, Tělesnou výchovu, Hudební a dramatickou výchovu, Výtvarnou a filmovou výchovu na 1. stupni a Osobnostní a sociální výchovu, Hudební, taneční a dramatickou výchovu, Výtvarnou a filmovou výchovu, Tělesnou výchovu a Polytechnickou výchovu na 2. stupni hodnotíme i na vysvědčení ve všech ročnících jen slovně.

Klasifikaci využíváme jako prostředek sumativního hodnocení u konkrétních prací zahrnujících sledování vědomostí a dovedností žáků na závěr větších obsahových celků, především na 2. stupni, v konkrétních ročnících a na vysvědčení při přechodu žáků na střední školu.

V 1.–3. ročníku používáme **na vysvědčení** pouze slovní hodnocení. Ve 4. a 5. ročníku používáme na vysvědčení kombinované hodnocení (s výjimkou výchovných předmětů), tj. klasifikaci doplněnou souhrnným slovním hodnocením. V 6.–9. ročníku používáme rovněž kombinované hodnocení (s výjimkou výchovných předmětů).

Hodnocení očekávaných výsledků učení

Ve vazbě na **posílené kompetenční vzdělávání** postupně přecházíme na slovní hodnocení výsledků vzdělávání jednotlivých vyučovacích předmětů i chování postupně doplněné o **slovní hodnocení OVU klíčových kompetencí a základních gramotností** vymezených v RVP ZV. Vycházíme z vybraných klíčových kompetencí a základních gramotností, které se v RVP ZV vážou k OVU jednotlivých vzdělávacích oborů. Jako kritéria osvojení klíčových kompetencí a základních gramotností nám slouží komponenty uvedené v RVP ZV a jako indikátory pak projevy žáků, které učitelé vybírají z nabídky v RVP ZV a formulují na základě námětovníku projevů žáků. Případně si učitelé kritéria a indikátory upravují ve vazbě na konkrétní vyučovací předměty a jejich OVU.

Specifickou pozornost věnujeme hodnocení OVU klíčových kompetencí. Protože je to pro učitele nová a poměrně náročná činnost a její osvojení si vyžádá čas, rozhodli jsme se postupovat v následujících krocích:

- v prvních dvou letech se budeme věnovat klíčovým kompetencím – osobnostní a sociální, komunikační a k učení; tyto kompetence chceme propojit především s hodnocením chování žáků, které je přítomné ve všech vyučovacích předmětech a činnostech žáků; výsledky chování budeme hodnotit slovně na vysvědčení a postupovat podle příkladů uvedených ve výsledcích projektu Vysvědčení jinak – hodnocení jinak: [Vysvědčení JINAK | MUNI PED](#); postupně budeme vytvářet vlastní stupnice hodnocení;
- v dalších dvou letech budeme hodnotit i ostatní klíčové kompetence a základní gramotnosti ve vazbě na osvojování OVU jednotlivých vyučovacích předmětů a průřezových témat; budeme vycházet především z vazeb OVU klíčových kompetencí a základních gramotností na OVU vzdělávacích oborů (vyučovacích předmětů) doporučených v RVP ZV; klíčové kompetence a základní gramotnosti budeme průběžně hodnotit na stupnici, která je doporučena v projektu [Vysvědčení JINAK | MUNI PED](#) (ještě neosvojeno – částečně osvojeno – téměř osvojeno – úplně osvojeno) a slovně hodnotit na vysvědčení; postupně budeme zvažovat případnou úpravu této stupnice nebo její nahrazení vlastní stupnicí;
- u výchovných předmětů budeme ověřovat různé způsoby hodnocení, které se budou jevit pro učitele i žáky nejvhodnější.

Další informace týkající se hodnocení a klasifikace žáků jsou součástí školního řádu ve formě Konceptce domácí přípravy žáků, přístupu k hodnocení domácích úkolů a práce s nimi ve výuce a Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ([školní řád](#)), případně dalších materiálů k hodnocení žáků dostupných na [webu školy](#).

Stanovená pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků jsou zcela závazná pro všechny vyučující a musí být všemi vyučujícími dodržována tak, aby bylo hodnocení vždy ve prospěch žáků.

Tradiční modelový ŠVP / Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Dílo vzniklo v IPs Podpora kurikulární práce škol.

Registrační číslo projektu CZ.02.02.XX/00/22_005/0004756

Dílo podléhá licenci Creative Commons CC BY SA 4.0
- Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je kolektiv autorů NPI ČR.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, leden 2025
www.npi.cz